

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/183/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117220812
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4117220812.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: K. I., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XXX/XX R., zastúpená: K. D. Nováková, advokátka, Štefániková 15, R. proti žalovanému: N. nar. X.X.XXXX bytom S. zastúpený: JUDr. Peter Havlík, advokátska kancelária, s.r.o., Damborského 13, R., o zaplatenie 43.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu R. zo dňa 02. októbra 2018 č.k. 15C/55/2017-97 v spojení s doplňujúcim rozsudkom zo dňa 02. októbra 2018 č.k. 15C/55/2017-102, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom v spojení s doplňujúcim zastavil konanie v časti sumy 26.000 eur a zvyšok žaloby zamietol. Žalobkyňa sa domáhala zaplatenia sumy 43.000 eur z dôvodu, že dňa 1.6.2015 previedla zo svojho účtu na bankový účet žalovaného sumu 43.000 eur. Ide o sumu, ktorá bola poukázaná C. K. titulom vyporiadania BSM. Sumou XX.XXXX eur žalovaný splatil svoj hypotekárny úver.

2. Žalovaný sa vyjadril, že žiada žalobu zamietnuť. Uviedol, že medzi stranami sporu došlo 31.5.2017 k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM. Boli manželia, keď mala žalobkyňa poukázať na jeho účet sumu 43.000 eur. Žalovaný v tom čase predával byt, za účelom, aby spoločne nadobudli nehnuteľnosť-rodinný dom v S. na Q. Medzi nimi bolo dohodnuté, že ona prispeje svojimi vlastnými financiami na nadobudnutie spoločného majetku. Dohoda o vyporiadaní BSM bola uzavretá toho istého dňa kedy bola podaná žaloba. Predpokladá, že žalobkyňa podala žalobu z opatrnosti.

3. Žalobkyňa písomným podaním zo dňa 5.2.2018 pred začatím prvého pojednávania zobrala žalobu späť v časti o zaplatenie 26.000 eur a navrhla, aby súd konanie v tejto časti zastavil. Žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, titulom vyporiadania BSM uhradil 26.000 eur, bezdôvodné obohatenie predstavuje sumu 17.000 eur. Žalovaný ju presvedčil na úhradu jeho hypotéky, čím by prišlo k jeho oddĺženiu a on by si mohol vziať hypotéku na spoločné bývanie. Boli dohodnutí, že z finančných prostriedkov poskytnutých bankou postavia vlastný dom. Hypotéku však banka neposkytla bez jej účasti ako spoludlžníka. Následne sa rozhodli, že byt sa predá, zo získaných peňazí kúpia dom, ktorého rekonštrukciu dofinancuje hypotékou a zo zvyšných peňazí žalovaný vyplatí svoje dlhy.

4. Predmetom tohto konania je teda zaplatenie 17 000 eur. Žalobkyňa tvrdí, že má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1,2 OZ. Žaloba bola podaná na OS Nitra 31.5.2017. Titul: plnenie bez právneho dôvodu. Žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, musí preto obohatenie vydať. Žalovaný na jej úkor získal bezdôvodné obohatenie, musí teda vydať čo nadobudol bezdôvodným obohatením.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že na účet žalovaného bola prevedená suma 43.000 eur, že sa to tak stalo 1.6.2015 a tiež nebolo sporné, že majiteľom účtu je žalovaný. Žaloba bola podaná na Okresnom súde Nitra 31.5.2017. Strany sporu sú bývalí manželia. Manželstvo bolo zavreté 22.11.2014 a bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 7.2.2017 č.k. 24P/132/2016-153, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť 16.2.2017. Následne strany sporu uzavreli písomnú dohodu o vyporiadaní BSM datovanú 31.5.2017. Na základe tejto písomnej dohody článok 5.4./ na vyrovnanie podielov sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalovanej sumu 26.000 eur, najneskôr do 3 mesiacov od podpisu tejto zmluvy. Podľa článku 5.1./ žalovaný sa stal výlučným vlastníkom nehnuteľností p.č. XXXX/X, p.č. XXXX/XXX a rodinný dom s.č. XXX k.ú. S. obec S..

6. I. prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 451 ods. 1, 2, § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, nepreukázala základ a výšku nároku. Nepreukázala, že má nárok, aby jej žalovaný vydal bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 OZ lebo žalobkyňa mala poskytnúť žalovanému plnenie bez právneho dôvodu. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný vyplatil žalobkyni 26.000 eur. Túto sumu vyplatil titulom písomnej dohody o vyporiadaní BSM datovanej zo dňa 31.5.2017.

Medzi stranami nebolo sporné, že dohoda existovala, že žalobkyňa prispeje do nehnuteľností. Napokon táto skutočnosť je zrejماً aj z písomného vyjadrenia zástupcu žalovaného zo dňa 21.12.2017. I. prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala základ nároku. Podľa názoru súdu tieto skutočnosti mala riešiť dohodou o vyporiadaní BSM, čo sa nestalo. Poukázal na to, že strany sporu ako kupujúci kúpnu zmluvou zo dňa 20.7.2015 kúpili nehnuteľnosti v k.ú. S. Q p.č. XXXX/X, číslo XXXX/XXX a rodinný dom č. XXX. Kúpna zmluva je datovaná 20.7.2015. Suma 43.000 eur bola vyplatená žalobkyňou žalovanému dňa 1.6.2015. Dohoda o vyporiadaní BSM je datovaná 31.5.2017.

7. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

8. Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, žiadala rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť. Namietala nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na to, že ona na poskytnutie peňazí žalovanému nemala žiadny právny dôvod, keďže však boli manželia, bola v tom čase presvedčená, že záväzok žalovaného sa týka aj jej. Preto sa aj dohodli na postupe investovania. Nemožno len samotnú dohodu medzi ňou a žalovaným považovať za relevantný právny dôvod, ktorý obohatenie žalovaného automaticky ospravedlňoval. Opätovne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 355/2001, v zmysle ktorého vynaložením investícií do cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vzniká vlastníčkovi bezdôvodné obohatenie (v rozsahu zhodnotenia nehnuteľnosti) k okamihu, kedy ku zhodnoteniu došlo. Prospech z plnenia bez právneho dôvodu vzniká prijatím tohto plnenia a už v tomto okamihu tiež vzniká peňažný dlh. Ďalej uviedla, že neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by si svoj nárok mala uplatňovať v rámci vyporiadania BSM. Finančné prostriedky patrili do jej výlučného vlastníctva a boli použité na úhradu záväzku vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Takáto investícia a v konaní o vyporiadaní BSM nezohľadňuje. Žalovaný na kúpu nehnuteľnosti použil len svoje výlučné finančné prostriedky. Ona až pri vyporiadaní BSM zistila, že nemá svoje výlučné finančné prostriedky v spoločnej nehnuteľnosti, ale že boli použité na úhradu výlučného záväzku žalovaného.

9. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že ako manželia sa so žalobkyňou vzájomne dohodli, že mu pomôže splatiť hypotekárny úver zabezpečený záložným právom na byt v jeho výlučnom vlastníctve, on byt predá a za takto získané prostriedky nadobudnú rodinný dom v S. Na základe toho žalobkyňa previedla na jeho účet finančné prostriedky. Poukázal na Veľký komentár Občianskeho zákonníka 2, v ktorom sa uvádza, že ak peňažná suma bola odovzdaná bez toho, aby odovzdávajúci dal pritom akokoľvek najavo úmysel požadovať ju späť a ak tak urobil s vedomím, že prijímajúci túto hotovosť použije na úhradu svojho dlhu, možno vyvodiť, že medzi nimi bola uzavretá darovacie zmluva. Ďalej uviedol, že žalobkyňa si zamieňa pojmy „právny dôvod“ a „právna povinnosť“. Žalobkyňa mala právny dôvod na poskytnutie finančných prostriedkov jemu, a to ich vzájomnú dohodu, existenciu ktorej potvrdila. Poukázal na to, že rozhodnutie NS ČR, na ktoré poukázala žalobkyňa, sa týka skutkovo odlišnej situácie, a to vykonania stavebných úprav, ktorými došlo k zhodnoteniu nehnuteľnosti. V predmetnej veci však nešlo o žiadnu investíciu do jeho nehnuteľnosti. poprel, že by časť z týchto prostriedkov bola použitá na splatenie jeho dlhov, práve

naopak, okrem spoločnej spotreby (dovolenka v N., bola použitá na nesplatené úvery žalobkyne, zvyšok na rekonštrukciu rodinného domu.

10. K vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, poukázala na to, že dovolenka v N. sa uskutočnila v roku 2014. Žalovaný uhradil svoje záväzky, ktoré mal voči Prvej stavebnej sporiteľni, Poštovej banke a Všeobecnej úverovej banke. Pre toto konanie je bezpredmetné čo žalovaný urobil so sumou 17.000 eur. Ním tvrdené skutočnosti ani ničím nepreukázal. Ak by tieto finančné prostriedky použil na spoločnú spotrebu, mal si ich započítať v rámci BSM ako vynaloženie výlučných prostriedkov do spoločného majetku manželov, čo neurobil.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže nevzhladol dôvod na nariadenie pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, rozsudok je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čím došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali im patriace procesného práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. I. sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

13. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

14. Predpis upravujúci súdne konanie Civilný sporový poriadok v ustanovení § 220 ods. 2 stanovuje, že v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. I. jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. I. dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

15. I. prvej inštancie v rozsudku uviedol, že strany sporu po rozvode manželstva uzavreli dohodu o vyporiadaní BSM, podľa ktorej mal žalovaný zaplatiť žalobkyňi sumu 26.000 eur a že nebolo sporné, že žalovaný uvedenú sumu žalobkyňi zaplatil. Ďalej uviedol, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, nepreukázala základ a výšku nároku. Medzi stranami existovala dohoda, že žalobkyňa prispeje do nehnuteľnosti.

16. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je chaotické a nedostatočné.. Žalobkyňa je v ňou označovaná v niektorých odsekoch ako žalovaná. Z obsahu spisu vyplýva, že sporové strany v konaní uviedli podstatne viac skutkových okolností ako uviedol súd prvej inštancie, resp. súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal tvrdenými skutkovými okolnosťami, neuviedol ich v rozsudku, nevyporiadal sa s nimi samostatne i vo vzájomných súvislostiach. Obzvlášť za situácie, keď skutkové tvrdenia strán sú úplne rozporné. Sporové strany nedostatočne vypočul za účelom objasnenia celkovej skutkovej situácie vyplývajúcej z ich tvrdení.

17. Keďže s ohľadom na uvedené neboli v tejto veci dané podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zmenu, odvolací súd tento rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) vec znovu prejedná, opätovne podrobne vypočuje obe sporové strany, vyporiada sa s ich tvrdeniami jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, vyvodí skutkové a právne závery, svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP. V rámci trov konania rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).